

SLUŽBA BOŽJA

LITURGIJSKO - PASTORALNI LIST

GODINA XIII

MAKARSKA 1973.

BROJ 2

UVIJEK NOVA BOŽJA RIJEČ

Osobe bez određenog JA slijede modu bezuslovno — egzaltirane je osobe pretjeruju — a unavnotežene se osobe s njom nagađaju (po Dufresne-u)

U eri atomiziranja znanosti nikakvo čudo da neki danas govore o »teologiji« novosti. Pa kad se ne može uistinu otkriti nove istine, ljudi se zabavljaju da otkriju nove izraze. U tome je današnjica obdarena uistinu stvaralačkom invencijom. Da li uvijek i konstruktivnom?

Sv. pismo nam daje povoda da se pozabavimo novostima. Uzeti je bolesnik ozdravio. Sve obuze čuđenje i strah. Raziđoše se kućama s izjavom: »Danas smo vidjeli nevjerojatne stvari« (Lk 5, 26). Čudesa su Kristova bila za masu spektakli. Masa se okupljala i zbog toga. Ali trkanje za novostima nije bilo suvremeno samo u Palestini.

Neopazice se prolazi mimo jedne konstatacije. Radi se o kolektivnoj psihologiji. »Svi Atenjani i među njima nastanjeni stranci ni na što drugo ne troše vrijeme nego da neku novost kažu ili čuju« (Dap 17, 21). Ovo se ne može nazvati uslugom učinjenom Atenjanima. I stranci su se zaražavali istom manijom. Pa današnje novine izlaze ususret toj iskonskoj želji za novostima.

Sv. pismo ili Objava je u sebi uvijek svježa NOVOST. Uvijek nova PORUKA. Kada je lansirana u svijet okrenula je njegovom poviješću. I ona je upućena svakom pojedincu. Rađamo se otuđeni? Razotuđujemo se usvajanjem te NOVOSTI. Ako je usvojimo te se vinemo prema istini, humanosti, milosti, ta NOVOST postaje našim životom. I našom srećom.

Nije svaka novost formativna ni konstruktivna. Ne može se svatko pred novostima snaći. Nema dovoljno samokritike. Slabići podlegnu. Djeca se sablazne. Reciimo da netko ističe

kao »novost« da se više neka ne govori o Kristu-Bogu nego samo Kristu-čovjeku. Ima ih koji nastoje uvesti tu uvijek staru »novost« da u ime ekspanzije, afirmacije, autonomije i sl. ne smijemo govoriti o evanđeoskom odricanju ni poniznosti. Novost je za neke da sanjaju o Crkvi bez institucionalnosti. Liturgiju bez vizuelno-auditivnih pomagala (slika i glazbe) itd. Te »novosti« i opet su samo ponavljanja starih zabuda.

1. Nije u životu vjernika glavno da li je nešto »novo« ili »staro«. Te oznake »novo« ili »staro« ne predstavljaju same po sebi kriterij istine. I »novo« može biti neispravno i »staro« ispravno, i obratno. Ono što je za svakog vjernika glavno jest: **autentičnost**. Glavno je ono što je istinito, ispravno, dobro.

Evo jedan primjer. U Francuskoj, zemlji velikih kontrasta, ima tzv. »kontrreformista«, koji ne prihvaćaju Drugog vatikanskog koncila. I oni se nazivaju nosiocima budućnosti. A ima ih u Francuskoj, ponekako i drugdje, koji falsificiraju Koncil, kroje Koncil po svom ukusu pa govore o »duhu Koncila« a iznose stvari protivne i duhu i slovu Koncila. Pred ovim kontradiktornim stavovima potreban je vjerniku njuh, ono osjetilo iskrene vjere, i moći će otkriti pretjeranosti, razlikovati pastire od najamnika, pseudoproroke od pravih proroka, ovlaštene učitelje od samozvanih, pšenicu od kukolja.

Ustanovimo što je sigurno. Nema novih dogmi. Novoproglashene dogme nisu nove, one su samo novoproglašene. One se nalaze u izvorima, u Objavi. Treba samo od njih dignuti pepeo. Formulirati ih. Izvesti ih. Proglasiti ih kao Božju poruku, u Kristu, posredstvom Crkve, pod vodstvom Duha. Tko je željan novosti — eto mu ih. Uostalom, ima toliko materijala u Objavi da trajno trkanje za novostima kao da je znak neukročene ili morbidne naravi. Zar se Crkva može pretvoriti u modni salon?

2. Želji za novostima ili novitetima treba stavljati neke uzde. Novost bi bila, zar ne, da ljudi ljeti počmu hodati goli. Ipak, kulturni svijet mijenja odjeću i obuću, ali se odijeva. Bi li bila novost da ljudi pokušaju živjeti u svjetlu pseudo-načela: **Ubijajte se**, zar ne? Ta bi novost bila u isto vrijeme katastrofa čovječanstva. Znači da je od presudne važnosti da se konstante poštuju kao takve, a da se mijenja samo ono periferno, varijabilno, što se može i smije mijenjati.

Vjerniku se otvara široko polje za novosti. U prvom redu neka na sebe primjenjuje novost istinskog, ispravnog, kreposnog i milosnog života. Stvarati »novog čovjeka« znači boraviti u atmosferi trajnih novosti. Neka tu novost širi oko sebe. Eto apostolata. A u apostolatu ima uvijek novosti, jer tu apostol konstatira kako se odvija susret Boga i ljudskih duša. U svoj raznolikosti i bogatstvu.

Nije vrijedno da vjernik zna za sve novosti. Jer neke nas novosti dehumaniziraju. Rekao je Molière da su neki spremni sve mane proglasiti krepostima uz uvjet da im se može prišiti bilo kako etiketa »novosti«. To je bolesno trčanje za novostima. »Kleta glad za novostima« ili promjenama, pisao je Lav XIII na početku svoje enciklike RERUM NOVARUM, stvorila je metež na svim poljima. Zbog toga i sv. Pavao opominje Timoteja da stoji daleko od ispraznih novosti (1 Tim 6, 20). Ljude koji se bave beznačajnim novostima stari su zvali mikrologistima.

Vjernik doživljuje novosti u liturgiji i u životu Crkve. Drugi vatikanski koncil je velika Novost naših vremena. Svaki je koncil neka novost, jer nosi Božju riječ svome vremenu. Govori se da je Crkva u naše doba nastojala i da nastoji definirati samu sebe kako traže potrebe duša u ovo naše doba.

Mijenjati osnovne istine ne bi bila novost nego rasulo. Nikakva pohvala vjerniku ako ide za novostima ili novitetima koje »ugađaju ušima« ili u kojima kao da se pruža »drukčije evanđelje« (Gal 1, 9). Pisao je Pavao VI: »Nismo mi suci riječi Božje: ona nas sudi i ona iznosi na svjetlo naše prilagođivanje ukusu svijeta... Nikako oslabiti bezuvjetni značaj riječi. Oštrica sablje neće nikada otupljati. Crkva ne može nikada govoriti o svetosti, o djevičanstvu, o siromaštvu, o posluhu drugčije nego Krist« (8. XII 1970, QUINQUE IAM ANNI).

3. Svaka jako u nama naglašena želja ili težnja traži da joj se nametne mjera. Jedna je od tih želja upravo traženje noviteta ili trka za novostima. Svi znamo da je znatiželja vrijedna osude. Kreposni ljudi složno diskvalificiraju svaku neumjesnu znatiželju. Punim pravom. Jer ako svaki čovjek ima prava na svoje tajne, drugi nema prava te tajne neprikladnim načinom otkrivati. Tajne zaštićuju našu slabost i omogućuju nam da se spontanije razvijamo.

Na bezbroj se načina mogu preći granice zakonite želje za znanjem. Baviti se tuđim poslovima ili propitkivati za njih da se drugomu naškodi, da ga se ocrni i sl. predstavlja izopačenje težnje za znanjem. Vrijedna je osude i ona težnja za »važanjem«, za oholim nadmetanjem, za taštom slavom, ona ambicioznost kojoj se ugađa iznoseći novosti. A koliko se vremena gubi u tim sitnim stvarima, nevažnim pitanjima, obiteljskim aferama a sve iz neke bolesne trke za novitetima, za »važanjem« u iznošenju novosti.

Sv. Pavao je upozoravao da se treba čuvati ludih zapitkivanja, brbljarija, traganja za novostima koje ne izgrađuju kršćanski život. Takva zanimanja otuđuju od kršćanskog poziva (Tit 3, 9; 1 Tim 1, 7; 6, 4). Kada civilni zakoni kao i moralni zakoni općenito zabranjuju čitanje tuđih pisama zar ne stavljaju granice ljudskoj znatiželji? Da, i time nastoje zaštititi tuđa prava.

Ali, u mnogim se slučajevima utrka za novostima svodi na neku vrst duševne bolesti. Neki žele pobrati pljesak. Izgledati originalni. Žele da im se ljudi dive. Da ih mase obožavaju. Da pobiru pljeska ili potpise. Njih promjena veseli. Ili su zlobni ili infantilni. Na kršćanskom ili vjerskom području kao da zaboravljaju da je autentičnost ili vjernost objavljenoj riječi prva i glavna dužnost svakog kršćanina.

④ Riječ je Božja uvijek nova? Da. Ali propovijedi u našim crkvama nisu uvijek nove. Sv. Pavao govori da onaj koji govori nerazumljivo ostaje kao tuđinac onomu kojemu govori (1 Kor 14, 6—13). Sličan je trubi koja daje nejasan glas. Govori u vjetar. Muči slušateljstvo. Govorio je neki Francuz da je začudno kako se u Francuskoj svake nedjelje propovijeda, a da ljudi još uvijek vjeruju...

Na čistu smo da treba govoriti razumljivim jezikom. Neki govore na »starinski« način, a neki još nerazumljivijim jezikom modernih filozofa. Najbolje je govoriti jezikom svima razumljivim, kako je to govorio Krist, jer mudrost je evanđelja u jednostavnosti, iskrenosti, otvorenosti (1 Kor 2, 4). Božanska mudrost nije »napuhana«, ne šuši poput praznog klasja...

Kojim jezikom govoriti u našim crkvama? Odgovor ovisi o tome tko pretežno ispunja crkve. Prije treba vidjeti KOMU se propovijeda, a istom po tome odrediti o čemu i kako propovijedati. Neumjesno je govoriti manje naobraženima kao da su filozofi, seljacima kao da su građani. Iznositi pred neupućene probleme koji muče samo »učene« glave.

Visoko intonirane propovijedi za slušatelje koje takvo maltretiranje muči ne znači iznošenje Poruke spasenja.

Očito je da treba govoriti zanimljivim jezikom, načinom, tonom. Govoriti recimo na **nov način**, ali ne iznositi novotarije. Propovjednicima je povjerena Poruka evanđelja, a na njih ne spada da je oni iznalaze. Neka davaju što su primili, a ne što izmišljaju. Oni nisu auktori, ni osnivači, oni su samo čuvari i prenosioci Poruke spasenja. Oni ne obraćaju srca, Bog obraća, oni su megafoni.

Ima ih koji smatraju da su moderni ili da na nov način iznose riječ Božju ako propovjedi pretvore u egzegezu. A to je zabluda. Vjernike ne zanima tekstualna kritika. Ni uspoređivanje tekstova između svetih pisaca. Niti se vjernici mogu poslužiti u svom konkretnom životu onim kategorijama kojima su se služili čitaoci Sv. pisma prije Krista ili neposredno poslije Krista. Niti su područja za primjenu evanđeoskih načela ista danas kakva su bila prije. Prema tome široko je polje za novosti: primjenjivati nepromjenljiva načela na promjenljive probleme.

5. Neki se tuže da Drugi vatikanski koncil nije donio željene novosti. Koje? Mi znamo da smo odgovorni za svoj rad, za vršenje dužnosti, a da o Bogu ovisi dijeljenje plodova. Doista je bila spektakularna novost što je na Koncilu više od dvije tisuće glava složno mislilo o glavnim pitanjima života i vječnosti.

Otvarajući Koncil dne 11. X 1962. rekao je Ivan XXIII da neka se od Koncila ne očekuju nove istine, nego samo nove formulacije starih istina. Nauk vjere treba sačuvati u cjelosti i prirodnoj čistoći. Iznositi ili formulirati vjerske, dogmatske ili moralne istine protivno ili protuslovno onome kako ih formulira Crkveno učiteljstvo znači izdati povjereni poklad istine; izdati Objavu. Ako je netko očekivao revolucionarne nove istine ili dogme, pa se razočarao — to je njegova krivnja.

Jest, razočarali su se oni koji su mislili da će obraćanje duša poslije Koncila uzslijediti automatski, bez njihova zalaganja. Prevarili se. Razočarali se i oni koji su mislili da će preko Koncila proširiti svoje nezrele teorije, nametnuti Koncilu svoje misli. Oni rado govore o »duhu« Koncila pa i onda kada jasno iznose što se protivi jasnom naučavanju Koncila. U tom slučaju njihov je »duh« paravan za njihovu samovolju. A i danas konstatiramo da se mnogi tuže na Koncil a u

stvari oni manipuliraju Koncilom, bacajući iz centra na periferiju, iz periferije u centar razne koncilske istine, jer se tako njima sviđa. To je svojevrsna hereza.

Na nama je da prihvatimo svaki koncil. Svi smo odgovorni za svoj rad, za vršenje dužnosti svoga zvanja, a nemojmo se previše brinuti za plodove svoga rada ni za sutrašnjicu. Svakom danu njegova nevolja (Mt 6, 34).

Dr o. Jordan Kuničić

ZAŠTO KRIZA VJERE? ...

(Prema: Jungfran der Armen, 1972)

Može li se danas govoriti o krizi vjere u katoličkoj Crkvi? Nažalost, može! U pedesetim godinama ova se riječ pojavljuje samo tu i tamo, vrlo rijetko i oprezno u časopisima i u propovijedima pokojeg misionara. Zatim se javljaju brojniji glasovi, dok se danas toliko govori o krizi vjere, da se to ne može prečuti i zanemariti. Danas čak i biskupi otvoreno govore o žalosnoj krizi vjere u Crkvi. To je bolna činjenica, ali je činjenica.

Danas nisu rijetki teolozi (zovu ih mali antikristi!), koji:

- a) nijeću postojanja pakla
- b) nijeću postojanje anđela i zlih duhova
- c) nijeću postojanje izvornog grijeha
- d) tvrde, da je Krist pod prilikama kruha i vina prisutan samo za vrijeme Misne Žrtve
- e) ne smatraju više potrebnim pokleknuti pred Presvetim Oltarskim Sakramentom
- f) samo djelomično priznaju Papinu neprevarljivost
- g) ubrajaju u bajke i dodatke mnogo toga, što smo dosad u Bibliji držali kao Božju riječ, priznavali je i poštovali ...

Moglo bi se navesti još puno toga, ali ovih sedam točaka dosta je, da se pokaže otvoren napadaj na vjerske istine, koje je sveta Crkva brižno čuvala i koje su vjernici priznavali.

Odakle taj nered u Crkvi?

1) **Iz opće djelatnosti sotona u našim danima.** O sotoni je Papa Pavao VI. opširno govorio prošle godine 15. studenog potvrđujući svoje navode riječima sv. Pavla apostola.